

СЕРІЯ «ПОМІЧНИК ВИХОВАТЕЛЯ»

ЛИСТЯ ТА ПЛОДИ ДЕРЕВ

*Навчально-методичний комплект:
12 предметних картинок
та методичні рекомендації*

КИЇВ
«ГЕНЕЗА»
2019

УДК 373.2
Л63

Серію засновано у 2013 році

Навчальне видання

СЕРІЯ «ПОМІЧНИК ВИХОВАТЕЛЯ»

ЛИСТЯ ТА ПЛОДИ ДЕРЕВ

Навчально-методичний комплект:
12 предметних картинок та методичні рекомендації

Упорядкування А. М. Короб, І. В. Борік

Відповідальна за випуск *А. М. Короб*
Технічний редактор *Ц. Б. Федосіхіна*
Комп'ютерна верстка *Л. О. Ємець*
Коректор *О. А. Симонова*

Формат 60×90^{1/16}. Ум. друк. арк. 0,50. Обл.-вид. арк. 0,45.
Вид. № 2050.

Видавництво «Гене́за», вул. Тимошенка, 2-л, м. Київ, 04212.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 5088
від 27.04.2016.

Листя та плоди дерев : навч.-метод. комплект:
Л63 12 предм. картинок та метод. рек. / упоряд. А. М. Короб, І. В. Борік. – Київ : Гене́за, 2019. – 12 предм. картинок + метод. рек. (8 с.). – (Серія «Помічник вихователя»).

ISBN 978-966-11-1031-0

Навчально-методичний комплект допоможе дорослим ознайомити малюка з довкіллям, поповнити словниковий запас дитини, розвинути її мовленнєві, сенсорні вміння, пам'ять тощо. У комплекті подано рекомендації щодо організації різноманітних форм та методів занять.

Для педагогів ЗДО, центрів розвитку та підготовки дітей до школи, батьків, гувернерів.

УДК 373.2

ISBN 978-966-11-1031-0

© Видавництво «Гене́за»,
оригінал-макет, 2019

Шановні дорослі!

Навчально-методичний комплект предметних картинок – простий і зрозумілий дидактичний матеріал для розвитку дітей двох–шести років. Під час гри з дитиною за допомогою предметних картинок Ви можете ознайомити малюка з предметами, їхніми назвами та властивостями, поповнити словниковий запас, розвинути сенсорні вміння дитини, пам'ять тощо.

Застосування предметних картинок дуже різноманітне: з ними можна бавити і водночас навчати, складати невеликі розповіді, використовувати як ілюстрації, навчати лічби, порівнювати зображення тощо. Заняття можна проводити індивідуальні чи в підгрупах, навіть у командах. Кількість варіантів – необмежена.

Видавництво випустило у світ десять комплектів предметних картинок за тематикою: *овочі; фрукти та ягоди; свійські тварини; дикі тварини; свійські птахи; дикі птахи; одяг; квіти; листя та плоди дерев; професії.*

Кожний комплект предметних картинок зібрано в окремий конверт-упаковку. На першій картці-сторінці зображено всі картинки, які є в цьому комплекті, та надруковано QR-код, за допомогою якого здійснюється перехід на сторінку сайта видавництва «Генеза», де розміщено короткі методичні рекомендації щодо занять-розваг з картинками.

Предметні картинки надруковано на цупкому картоні із заокругленими кутами для убезпечення малюка від травмування під час розваги. На лицьовому боці картки подано фотографічне зображення предмета, а на зворотному надруковано його назву. *Наголошуємо, що напис можна використовувати під час занять з тими дітьми, які виявили до нього зацікавленість чи вже обізнані з окремими буквами і знають, які звуки вони позначають.* Також їх можна використовувати для запам'ятовування (а потім розпізнавання) слова, до того ж необов'язково, щоб дитина могла прочитати напис по літерах (складах), вона може сприймати його цілісним, а потім розпізнавати в тексті серед інших слів.

Бажаємо Вам успіху та натхнення під час ігрових занять з дитиною. Нехай вони проходять в атмосфері задоволення і радості, розважають та, безумовно, сприяють гармонійному розвитку малюка.

Кілька рекомендацій щодо проведення ігрових занять з предметними картками

Хоча, на нашу думку, в педагогічно-виховному арсеналі кожного дорослого є кілька розваг з використанням предметних картинок, ми вважаємо, не зайве нагадати декотрі з них, які за бажання можна застосувати під час заняття-розваги із запропонованими предметними картинками.

Ознайомте дитину із дванадцятьма предметними картинками, що входять до комплекту «Листя та плоди дерев»: *береза, верба, волоський горіх, дуб, каштан, клен, липа, пальма, сосна, тополя, ялина, ясен*.

З дітьми молодшого віку варто починати ознайомлення з кількох зображень, у подальшому розширюючи перелік.

Для стимулювання інтересу малюків можна використовувати вірші, загадки, оповідання. Наприклад:

Бруньки клейкі,
Зелені листочки.
З білою корою
Стоїть під горою.
(*Береза*)

Що за дерево, чий цвіт
пахне медом на весь світ?
(*Липа*)

Плаче над водою
Із розплетеною косою.
(*Верба*)

Як дерево називається,
що влітку в білий пух
одягається?
(*Тополь*)

Я дерево-красень,
Зовуть мене ... (*ясень*).

Запропонуйте дитині скласти загадку або невелике оповідання з вашою допомогою або самостійно.

Старшим дошкільникам можна розповісти **пізнавальні цікаві факти** про дерева. Наприклад:

- *Соснові гілки* називають сосновими лапами, бо вони схожі на розкинуті руки.

- Навесні *береза* дає нам смачний і корисний напій – березовий сік. Його ще називають «живою водою».

- За тиждень до Великодня, на Вербну неділю, за українською традицією, у церкві освячують гілочки *верби*. Люди вірять, що вони мають цілющу силу.

- *Волоські горіхи* використовують під час приготування різних солодощів, наприклад тістечок, тортиків, халви. З недостиглих плодів готують приємне на смак варення.

- Плоди *каштана* використовують для приготування ліків.

• Київ називають *містом каштанів*, оскільки вони є головною окрасою столиці.

• У *дуба* дуже багато друзів, оскільки його плодами, жолудями, ласують дикі кабани, білки, олені, козулі, ведмеді, куниці. Міцна дружба в нього і з грибами, зокрема з білими та лисичками. Не можна уявити дуб і без пташок, адже він дає прихисток багатьом пернатим – дятлам, синичкам, шпакам, повзикам тощо.

• Із *кленового соку* виготовляють солодкий сироп, яким здобрюють оладки, млинці, кекси, морозиво.

• У кожному куточку України росте дерево із запашними медовими квітами – це *липа*. Чай із липового цвіту приємний на смак і дуже корисний.

• *Кокосовий плід* надзвичайно міцний, треба неабияка майстерність, щоб його розколоти й дістатися до смачненької м'якоті. А ще із шкаралупи горіха роблять посуд.

• У місцях, де ростуть *тополі*, щовесни можна спостерігати справжній «снігопад». А все тому, що насінини тополі вкриваються білими волосками – пухом. У такий спосіб природа захистила насіннячко цього дерева й подбала про його поширення за допомогою вітру.

Розвиваючи *практично-пізнавальні вміння*, запропонуйте дитині відповісти на запитання:

– З якого дерева цей листочок?

– Це плід якого дерева?

(Інший варіант: ви називаєте дерево, а дитина шукає листочок і плід з нього).

– Назви листяні дерева, хвойні. Береза – це листяне чи хвойне дерево? А ялина?

– Яке дерево має тверді плоди?

– На яких деревах ростуть шишки?

– На що схожий листочок каштана?

– Які дерева випускають навесні сережки?

– На що схожі плоди клена та ясеня? (*На літачок*). Чому? (*Бо мають крильця*).

– Плоди яких дерев важкі, а яких – легкі?

Проведіть ігри:

«Відгадай, що я загадала (загадав)» (за описом діти вгадують дерево).

«Так чи ні». Ставите дитині запитання, на яке вона має відповісти ствердно чи заперечно:

• каштани ростуть на сосні?

• шишки – на дубі?

• кокос – на пальмі?

• горіхи – на липі?

Для *логіко-математичного розвитку* запропонуйте дитині поміркувати, відповідаючи на такі запитання:

– Скільки на картинці листочків тополі (дуба тощо)? (Один).

– А скільки голочок на гілочці ялини (сосни)? (Багато).

– Знайди плоди круглої (овальної) форми.

– На яку геометричну фігуру схоже каштанове суцвіття, соснова шишка?

– У яких дерев листочки вузькі, а в яких – широкі?

– Знайди маленькі листочки (плоди) і великі.

– Гра «Що зайве?». Покладіть у ряд зображення листочків липи, дуба і сосни тощо. Запитайте, що зайве і чому.

– Для просторової орієнтації: посередині покладіть зображення листя волоського горіха, праворуч – липи, ліворуч – сосни. (Потім угорі–внизу). Запитайте в дитини, що розташовано посередині, праворуч, ліворуч, угорі, внизу.

Інший варіант. Розкладіть 9 картинок: у три ряди по три картинки. Запитайте, що праворуч, ліворуч, над, під, між...

Для *розвитку пам'яті й уваги* можна пограти так: покладіть перед дитиною кілька картинок (відповідно до її віку та можливостей). Дайте час на запам'ятовування, потім попросіть відвернутися та приберіть одну картинку. Запитайте, чого не стало. Можна зробити навпаки – додати картинку й запитати, що змінилося.

Розкладіть по три картинки у два ряди. Дайте дитині час для запам'ятовування. Потім переверніть картинки написами вгору. Якщо дитина знає букви, то за буквами у слові їй буде легше назвати дерево. Запитайте, листочки і плоди яких дерев розміщені першими у другому ряду; які другі в першому тощо. Поміняйтеся з дитиною ролями – вона дає вам завдання: назвати зображення на третій картинці в першому ряду тощо.

Пограйте в гру «Упізнай за описом»:

- навесні гілочки цієї рослини вкриваються пухнастими, м'якими «котиками». Вони з'являються навіть раніше, ніж листочки;

- білокора красуня, любить чепуритися: прикрашається продовгуватими зеленувато-жовтими сережками;

- в усі пори року має ошатну, пишну зелену сукню з безлічі маленьких коротеньких хвоїнок. Має до сукні й оздоблення – шишки.

Поміняйтеся з дитиною ролями: вона розповідає про дерево (або описує листочки, плоди), а ви знаходите їх за описом.

Для розвитку мовлення дитини можна грати так:

Розкладіть перед дитиною декілька картинок (залежно від віку) і запропонуйте:

– Назви яких дерев починаються (закінчуються) на звук [б]? ([л], [с] тощо);

назви перший звук у слові ... ;

назви останній звук у слові ... ;

полічи звуки у слові ... ;

у якому слові 3 (4, 5) звуків тощо? (*Дуб; клен, липа; верба, сосна, горіх, пальма*);

визнач та покажи картинки, на яких зображено листя та плоди дерев, у назві яких є звук

– Обери будь-яке зображення листочка і плода дерева й опиши його. (*За формою, розміром, кольором, зовнішніми особливостями*).

– Придумай невеличку розповідь (казку) про одне або декілька дерев.

Отже, варіантів використання предметних картинок дуже багато. Сподіваємось, що наведені приклади стануть у пригоді під час ігрових занять з дошкільниками та надихнуть на створення нових розвивальних вправ з предметними картинками для дітей.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку: навчально-методичний посібник. – К.: Генеза, 2014. – 160 с.
2. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Розвиток мовлення дітей п'ятого року життя: навчально-методичний посібник. – Київ: Генеза, 2017. – 184 с.
3. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Розвиток мовлення дітей четвертого року життя: навчально-методичний посібник. – Київ: Генеза, 2019. – 104 с.
4. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку: навчально-методичний комплект: посібник із 216 предметних картинок за 18 тематичними групами. – К.: Генеза, 2014.
5. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Розповідаємо разом. Навчання молодших дошкільників розповідання за сюжетними картинками / Навчально-методичний комплект для дітей молодшого дошкільного віку: методичний посібник та 12 картин. – Київ: «Генеза», 2016.
6. Ганна Беленька, Олена Половіна. Дошкільнятам про світ природи: діти п'ятого року життя. – Київ: Генеза, 2016. – 98 с.
7. Беленька Г. В., Науменко Т. С., Половіна О. А. Дошкільнятам про світ природи: старший дошкільний вік: навчально-методичний посібник. – К.: Генеза, 2013. – 112 с.